



## دانشگاه تهران

### مشخصات کلی، برنامه درسی و سرفصل دروس

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زراعت

گرایش: ۱- اکولوژی کیاهان زراعی

۲- فیزیولوژی کیاهان زراعی

### دانشکده: کشاورزی

### مصوب جلسه مورخ ۸۳/۴/۱۶ شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه

این برنامه بر اساس آئین نامه وزارتی تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه های دارای هیات ممیزه، توسط اعضای هیات علمی گروه زراعت و اصلاح نباتات بازنگری شده و در هشتاد و هشتمین جلسه شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه مورخ ۸۳/۴/۱۶ به تصویب رسیده است.



## تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه تهران در خصوص برنامه درسی

رشته: زراعت با ۲ گرایش

مقطع: کارشناسی ارشد

برنامه درسی دوره کارشناسی زراعت با ۲ گرایش که توسط اعضای هیات علمی گروه زراعت و اصلاح  
نباتات تنظیم شده است با اکثریت آراء به تصویب رسید.

- این برنامه از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.
- هر نوع تغییر در برنامه مجاز نیست مگر آنکه به تصویب شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه  
بررسد.

رأی صادره جلسه مورخ ۸۳/۴/۱۶ شورای آموزشی دانشگاه در مورد بازنگری  
برنامه درسی رشته زراعت با ۲ گرایش در دوره کارشناسی ارشد صحیح است، به واحد  
ذیربط ابلاغ شود.

رضافجی

دکتر رضا فرجی دانا

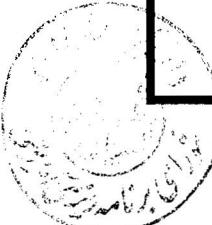
وئیس دانشگاه

دکتر سید حسین حسینی

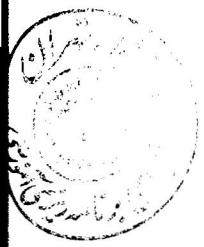
معاون آموزشی و تحصیلات تكمیلی دانشگاه

دکتر علی افشار بکسلو

دبیر شورای برنامه ریزی آموزشی دانشگاه



فصل اول  
مشخصات کلی رشته  
کارشناسی ارشد زراعت



بسمه تعالیٰ

## فصل اول

### مشخصات کلی دوره کارشناسی ارشد

#### رشته زراعت

##### ۱- تعریف و هدف

در دوره عالی علوم کشاورزی عنوان زراعت به رشته‌ای اطلاق می‌شود که حاوی از در زمینه‌های مسروچ زیر باشد:

زراعت، طراحی و مدیریت تولید فرآورده‌های زراعتی  
فیزیولوژی و اکولوژی گیاهان زراعتی  
- خاکشناسی و تغذیه گیاهی  
- آمار و طرحهای آمایشی

هدف از برگزاری این دوره تربیت متخصصینی است که بتوانند در امور مربوط به تدریس، تحقیق، برنامه‌ریزی و مدیریت واحدهای آموزشی و تحقیقاتی کشاورزی اقدام نمایند.

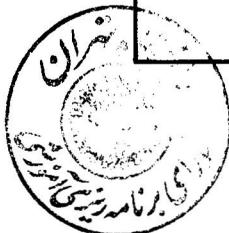
##### ۲- طول دوره و شکل نظام

براساس آئین نامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد مصوب شورای عالی برنامه ریزی، طول دوره کارشناسی ارشد زراعت بطور متوسط دو سال و حداقل سه سال می‌باشد. هر سال تحصیلی شامل دو نیمسال است و در هر نیمسال ۱۶ هفته کامل آموزشی وجود دارد. نظام آموزشی این دوره واحدی است و برای هر واحد درس نظری در هر نیمسال ۱۶ ساعت آموزش کلاسیک در نظر گرفته شده است.

##### ۳- تعداد واحدهای درسی

تعداد واحدهای درسی دوره کارشناسی ارشد زراعت ۳۲ واحد است به شرح زیر:

|              |         |
|--------------|---------|
| دروس الزامی  | ۱۷ واحد |
| دروس انتخابی | ۸ واحد  |
| پایان نامه   | ۶ واحد  |
| seminar      | ۱ واحد  |



#### ۴، نقش و توانائی فارغ التحصیلان

فارغ التحصیلان این رشته در زمینه های مشروح زیر مهارت داشته و می توانند نقش و توانائی خود را در موارد ذیل ایفاء نمایند:

- تدریس دروس اصلاح نباتات و علوم وابسته در آموزشکده ها و دانشکده های کشاورزی.
- تحقیق در زمینه های مختلف اصلاح نباتات زراعتی.
- برنامه ریزی و هدایت امور اجرایی در زمینه های مختلف اصلاح نباتات و زراعت.

#### ۵، ضرورت و اهمیت

با توجه به اهمیتی که اصلاح نباتات در افزایش عملکرد محصولات گیاهی در واحد سطح دارد تربیت افرادی که بتوانند در این رشته تخصص لازم را کسب نموده مسئولیت امور مختلف آموزشی، تحقیقاتی و اجرایی را در زمینه های اصلاح نباتات به عهده بگیرند، بسیار ضروری است. اهمیت این رشته جهت تربیت متخصصین اصلاح نباتات و برای نیل به خودکفایی در محصولات کشاورزی مشخص می شود. در حال حاضر برای افزایش محصولات کشاورزی علاوه بر افزودن بر سطح زیر کشت این محصولات که مستلزم سرمایه گذاری و هزینه زیاد است. یک راه بهتر، بالا بردن مقدار محصول در واحد سطح است که در این زمینه متخصصین اصلاح نباتات می توانند نقش عمده ای داشته باشند.

#### ۶، شرایط گزینش دانشجو

داوطلبین این رشته علاوه بر داشتن شرایط عمومی دوره کارشناسی ارشد و شرایط اختصاصی دوره کارشناسی ارشد رشته های کشاورزی و منابع طبیعی باید فارغ التحصیلان یکی از رشته های زراعت، اصلاح نباتات، اگرونومی، کشاورزی عمومی، علوم زراعی با گرایش زراعت و اصلاح نباتات و رشته های مشابه در نظام قدیم باشند. فارغ التحصیلان سایر گرایش های رشته علوم زراعی مانند باغبانی و گیاهپزشکی و رشته های مشابه آنها در نظام قدیم و جدید نیز می توانند داوطلب ورود به این رشته شوند. کلیه داوطلبان در صورت پذیرفته شدن لازم است دروس کمبود را به تشخیص گروه زراعت و اصلاح نباتات بگذرانند.



## ضرایب و مواد آزمونی کارشناسی ارشد زراعت

|    |                           |
|----|---------------------------|
| ۴  | ۱- زراعت *                |
| ۲  | ۲- فیزیولوژی گیاهان زراعی |
| ۱  | ۳- اکولوژی عمومی          |
| ۱  | ۴- خاکشناسی               |
| ۲  | ۵- آمار و طرح آزمایشها    |
| ۲  | ۶- زبان                   |
| ۱۲ | جمع                       |

\* زراعت شامل دروس :

- زراعت عمومی
- زراعت غلات
- زراعت حبوبات
- زراعت نباتات صنعتی
- زراعت نباتات علوفه ای
- دیمکاری
- علف هرز و علف کشها
- کنترل علوفهای هرز

می باشد.



# **فصل دوم**

# **جداول دروس**



## برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زراعت

### الف - دروس الزامی

| پیشیاز با زمان ارائه درس | ساعت |      |      | واحد | نام درس                              | کد درس |
|--------------------------|------|------|------|------|--------------------------------------|--------|
|                          | جمع  | عملی | نظری |      |                                      |        |
| ندارد                    | ۴۸   | -    | ۴۸   | ۳    | زراعت تکمیلی                         | ۰.۱    |
| ندارد                    | ۴۸   | -    | ۴۸   | ۳    | فیزیولوژی گیاهان<br>زراعتی تکمیلی    | ۰.۲    |
| ندارد                    | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | فیزیولوژی علف های<br>هرز و علف کش ها | ۰.۳    |
| ندارد                    | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | تکنولوژی بذر                         | ۰.۴    |
| ندارد                    | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | اکولوژی گیاهان زراعی                 | ۰.۵    |
|                          | ۶۴   | ۳۲   | ۳۲   | ۳    | تجزیه های آماری در<br>علوم زراعی     | ۰.۶    |
| ندارد                    | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | مباحثت نوین در زراعت                 | ۰.۷    |
| ندارد                    | ۱۶   | -    | ۱۶   | ۱    | سمینار                               | ۰.۸    |
|                          |      |      |      | ۱۸   | جمع                                  |        |



برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زراعت

ب - دروس انتخابی گرایش اکولوژی گیاهان زراعی \*

| پیشناز<br>با زمان<br>ارائه<br>درس | ساعت |      |      | واحد | نام درس   | کد<br>درس |
|-----------------------------------|------|------|------|------|---|-----------|
|                                   | جمع  | عملی | نظری |      |   |           |
| ندارد                             | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | جنبه های نوبن خاکورزی در تولید<br>محصولات زراعی                             | ۰۹        |
| ندارد                             | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | مدیریت منابع و تولید گیاهان زراعی   | ۱۰        |
| ندارد                             | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | زراعت گیاهان دارویی و ادویه ای  | ۱۱        |
| ندارد                             | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | روش تحقیق   | ۱۲        |
| ندارد                             | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | اصول برنامه ریزی زراعی  | ۱۳        |
| فیزیولوژی گیاهی                   | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | اثر تنفس های محیطی بر گیاهان زراعی  | ۱۴        |
| ندارد                             | ۳۲   | -    | ۳۲   | ۲    | یک درس ۲ واحدی از سایر رشته ها<br>با نظر استاد راهنمای در راستای پایان نامه | ۱۵        |
|                                   |      |      |      | ۱۴   | جمع   |           |

\* دانشجویان ۸ واحد از دروس گرایش اکولوژی گیاهان زراعی را با نظر گروه آموزشی انتخاب



برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زراعت

ج : دروس انتخابی گرایش فیزیولوژی گیاهان زراعی\*

| پیشنباز با زمان ارائه درس | ساعت |      |      | واحد | نام درس                                      | کد درس |
|---------------------------|------|------|------|------|--|--------|
|                           | جمع  | عملی | نظری |      |  |        |
| فیزیولوژی گیاهی           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | فیزیولوژی رشد و نمو                          | ۱۶     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | جذب و متابولیسم عناصر غذایی                  | ۱۷     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | روش تحقیق                                    | ۱۸     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | اثر تنفس های محیطی بر گیاهان                 | ۱۹     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | اصول بیوتکنولوژی گیاهی                       | ۲۰     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | مدیریت منابع و تولید گیاهان زراعی            | ۲۱     |
|                           | ۳۲   |      | ۳۲   | ۲    | جنبه های نوین خاکورزی در تولید محصولات زراعی | ۲۲     |
|                           |      |      |      | ۱۴   | جمع  |        |

\* دانشجویان ۸ واحد از دروس گرایش اکولوژی گیاهان زراعی را با نظر گروه آموزشی انتخاب می نمایند



# **فصل سوم**

## **سرفصل دروس**



## زراعت تكميلي

تعداد واحد : ۳

نوع واحد: ۳ واحد نظری

پيشنياز: ندارد

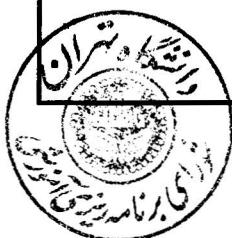
سرفصل درس:

### الف) روشاهای نوین در به زراعی تولید محصولات کشاورزی

اصول و مبانی کشت مخلوط، اصول و مبانی روش های کشت غله مرتع، اصول و مبانی جنگل زراعی، اصول و مبانی کشت اکولوژیک، اصول و مبانی کشت دقیق، اصول و مبانی کشت ارگانیک و Permaculture، اصول و مبانی کشت دو منظوره، اصول و مبانی کشت حفاظتی.

### ب) مطالعه و ارزیابی عملکرد محصولات زراعی

اثر مقابل و رقابت گیاهان در سیستم های کشت مخلوط، ارزیابی عملکرد محصولات زراعی، بررسی امکان متداول کردن گیاهان زراعی جدید، بررسی تکنیک های پیشرفته در دیمکاری، بررسی آخرین دستاورهای تحقیقی تطبیقی در تولید محصولات زراعی در منطقه و جهان، استفاده از ایزوتوپ ها در کشاورزی، مدیریت بهره برداری از اراضی کم بازده و شیب دار.



## فیزیولوژی گیاهان زراعتی تکمیلی

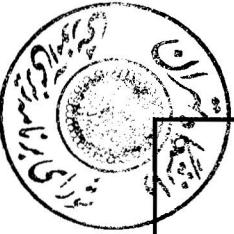
تعداد واحد: ۳

نوع واحد : نظری

پیش‌نیاز: فیزیولوژی گیاهی

نظری:

توازن کردن در گیاه و تولید ماده خشک گیاهی: مروری بر متابولیسم کربن در سلول گیاهی شامل فتوسنتز در مسیرهای سه کربنه، چهار کربنه و CAM، تنفس نوری و تنفس در تاریکی. عوامل کلیدی تنظیم کننده سرعت فتوسنتز: تنظیم و کنترل فعالیت آنزیم رابسیکو، فسفواینول پیروات کربوکسیلاز و دیگر آنزیمهای کلیدی در مسیرهای فتوسنتزی سه کربنه و چهار کربنه. فتوسنتز در شرایط کنوبی و ظرفیت تولید ماده خشک در کنوبی. محدودیت های محیطی در سرعت و میزان فتوسنتز. فیزیولوژی راابت درون گونه ای، دست ورزی ظرفیت فتوسنتزی گیاهی به منظور افزایش تولید. انتقال مواد فتوسنتزی در گیاه: عوامل تنظیم کننده و کلیدی مرتبط با بارگیری و تخلیه آوند آبکش. قدرت منبع و مخزن و عوامل و آنزیم های کلیدی موثر بر آن روابط منبع-مخزن و تخصیص و تسهیم مواد فتوسنتزی و عوامل کلیدی تنظیم کننده. محدودیت عملکرد گیاه زراعی، محدودیت مخزن یا محدودیت منبع. تجزیه و تحلیل شاخصهای رشد (رونده رشد رویشی و پرشدن دانه)، فیزیولوژی عملکرد و عوامل تنظیم کننده: عوامل سلولی و گیاهی، هورمون ها و تنظیم کننده های رشد و عوامل محیطی.



## فیزیولوژی علوفهای هرز و علف کش ها

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

پیشنباز: ندارد

### سرفصل درس:

تولید مثل و اکوفیزیولوژی علوفهای هرز: (گل دهی، تولید بذر، اثر عوامل مختلف روی جوانه زدن در اثنای رسیدن بذر علوفهای هرز)، فیزیولوژی رکود و جوانه زدن بذر علوفهای هرز: (عمر بذور علوفهای هرز در خاک، خواب و جوانه زدن بذور علوفهای هرز، شکسته شدن دوره خواب بذر توسط عوامل شیمیائی، مکانیکی و غیره، عوامل موثر در جوانه زدن بذر مانند حرارت، نور، رطوبت و غیره در شرایط مزرعه، عوامل بازدارنده جوانه زنی بذر مانند غیر قابل نفوذ بودن پوسته بذر، جنین نابالغ، پس رسی و غیره)، تولید مثل غیر جنسی علوفهای هرز، اکوفیزیولوژی مقایسه ای علوفهای هرز و گیاهان زراعتی، رقابت و اثرات متقابل علوفهای هرز با هم و با گیاهان زراعتی، آلیلوپاتی علوفهای هرز، طبقه بندی فیزیولوژیکی علف کش ها و نحوه اثر آنها، اثر علف کش ها روی فتوستنتز، تنفس، کلروپلاست و رشد سلولی، اثر علف کش ها روی فرآیندهای سنتزی حیاتی (غیر فتوستنتزی)، اثر علف کش ها روی فعالیت غشاء سلول، اثرات فیزیولوژیک (مواد اضافه شده به علف کش ها) روی گیاهان، کیفیت انتخابی علف کش ها، جذب و انتقال علف کش ها و رابطه آنها با حساسیت و مقاومت گیاهان، سرنوشت علوفهای هرز در خاک و گیاه، خنثی شدن علوفهای هرز، واکنش های بیوشیمیائی و مورفولوژیکی علوفهای هرز.



## تکنولوژی بذر

تعداد واحد : ۲

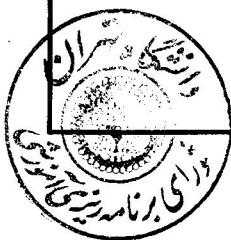
نوع واحد: نظری

پیشنباز: ندارد

سرفصل درس:

مقدمه:

نقش بذر بعنوان نهاده کشاورزی، تجارت و صنعت بذر و نقش آن در توسعه اقتصادی، آشنایی با موسسات ملی و بین المللی بذر، تولید بذر و نقش عوامل اقلیمی و زراعی در کمیت و کیفیت بذور تولیدی، کیفیت بذر و جنبه های مختلف خلوص ژنتیکی ، فیزیکی و فیزیولوژیکی (جوانه زنی، خواب و قدرت رویش) بذر، نقش عوامل اکوفیزیولوژیک مختلف در عادات جوانه زنی و خواب بذور، نقش عوامل محیطی در طول دوره رسیدگی و همچنین شرایط پس از برداشت بر جوانه زنی و قدرت رویش بذر (seed vigoury) نگهداری بذر و عوامل موثر در طول عمر و زوال بذور، روش های فرآوری بذر شامل خشک کردن، بوجاری، ضد عفونی و بسته بندی بذور، آشنایی با مدل های مربوط به کمی سازی رفتارهای بیولوژیک بذر، افزایش کارآئی و راندمان استفاده از بذور شامل پوشش دار کردن (Seed Coating)، استفاده از تیمارهای بیولوژیک و تیمارهای آبدھی و آبگیری در بذور از جمله پرایمینگ بذور، آشنایی با اصول تولید بذور مصنوعی (Synthetic seeds).



## اکولوژی گیاهان زراعی

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنباز : ندارد

سرفصل درس :

تعاریف مربوطه به اکولوژی زراعی، اصول اکولوژی گیاهی، رابطه عوامل اقلیمی در چگونگی پراکندگی گیاهان زراعی، بررسی واکنش گیاهان زراعی، مراحل مختلف رشد و نمو در برابر عوامل محیطی (خشکی، شوری، سرما و گرمای)، شاخص های تعیین کننده، ساختمان و بافت جامعه گیاهی، اگرواکوسیستم، پیشگوئی عملکرد گیاهان زراعی، اکولوژی آفات و بیماریها و پیشگوئی شیوع آنها در محصولات زراعی، تاثیر آلودگیهای محیط زیست روی گیاهان زراعی، کاربرد سنجش از راه دور در زمینه های پیش آگاهی آفات و بیماریها، تخمین محصول، مسائل فرسایش و غیره.



## تجزیه های آماری در علوم زراعی

تعداد واحد: ۳

نوع واحد: ۲ واحد نظری - ۱ واحد عملی

پیش‌تاز:

سرفصل درس:

رگرسیون و همبستگی ساده و چند گانه خطی و غیر خطی و کاربرد آنها در مدل سازی.  
استفاده از ماتریسها در تعیین ضرائب رگرسیونی - تجزیه واریانس بر مبنای رگرسیون - ارتقانالها:  
مقایسات آنها و تفکیک رگرسیون به اجزاء آن - تجزیه کوواریانس تجزیه علیت - تجزیه و تحلیل  
پروبیت - آمار ناپارامتری و کاربرد آن در زراعت - کاربرد ضرائب همبستگی برای داده غیر  
پارامتری - روش های تکمیلی - تجزیه و تحلیل ها رمونیک - آزمون T2 هتلینگ - تجزیه کلاستر -  
تجزیه های شبکه های عصبی و کاربرد آنها در زراعت.

عملی:

آشنائی با نرم افزارهای کامپیوترا جهت ثبت و دسته بندی داده های آزمایشی و رسم جداول  
و نمودارها، از جمله Excel - آشنایی با نرم افزارهای کامپیوترا از جمله SPSS و SAS در زمینه  
تجزیه داده ها - کار عملی با کامپیوترا در جهت استفاده از نرم افزارهای مذکور - انجام تکالیف عملی  
مباحث مذکور در بخش تئوری با استفاده از نرم افزارهای فوق الذکر.



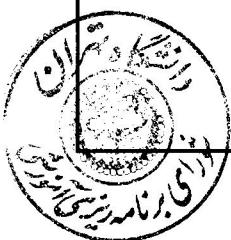
## مباحث نوین در زراعت

تعداد واحد : ۲

نوع واحد: ۲ واحد نظری

سرفصل دروس:

- تولید محصولات زراعی در برخی از کشورهای جهان و همچوar و مقایسه آن با ایران
- استفاده از شیوه های نو در تولید محصولات زراعی
- استفاده از شیوه های جدید در دیمکاری
- کاربرد تازه های علمی در افزایش محصول از نظر کمی و کیفی
- مسائل آب در ایران و استفاده از شیوه های نو برای افزایش راندمان مصرف آب
- اصول و همیاری و رقابت گیاهان - اصول و مبانی کشت مخلوط
- پروژه طرح اجرائی زراعت
- پروژه طرح اجرائی کشت و صنعت



## سمینار

تعداد واحد : ۱  
نوع واحد : نظری - عملی  
پیشنياز : ندارد

### سرفصل درس:

در این درس دانشجو موظف است یکی از مشکلات موجود در بخش کشاورزی را مورد بررسی قرار داده و نتایج آن را در جلسه‌ای با حضور اساتید و دانشجویان ارائه دهد.



## جنبه های نوین خاکورزی در تولید محصولات زراعی

تعداد واحد : ۲

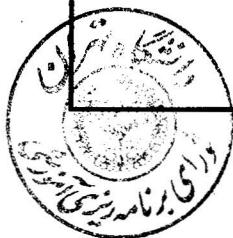
نوع واحد: ۲ واحد نظری

پیشنباز:

سرفصل دروس:

نظری:

رشد و نمو تولید گیاهان زراعی در ارتباط با خصوصیات فیزیکی خاک ها ، اثرات خاکورزی و رشد و نمو گیاهان زراعی، اهمیت و انواع روش‌های خاکورزی حفاظتی و تاثیر آنها بر فرسایش و خصوصیات فیزیکی خاک ، اصول و مبانی عملیات زراعی ویژه در ارتباط با تناوب، تکنیکهای کاشت، مشکلات مدیریتی خاکهای مناطق خشک، شور، اسیدی، ایستابی و فرسایش یافته در تولید محصولات زراعی، تعیین محصولات مناسب برای سیستم های مختلف زراعی در شرایط فوق.



## مدیریت منابع و تولید گیاهان زراعی

تعداد واحد : ۲

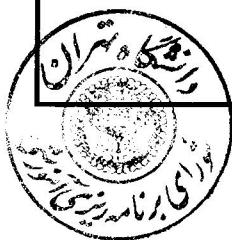
نوع واحد: ۲ واحد نظری

پیشنباز:

سرفصل دروس:

نظری:

مدیریت و پایداری خاک، مدیریت و بهره برداری از آب در کشاورزی، عوامل موثر بر روح حرکت و جذب عناصر غذائی، چرخه نیتروژن در طبیعت، روابط متقابل آب و خاک و گیاه، مبانی تولید و برنامه ریزی زراعی و تولید محصولات زراعی، روابط متقابل و اصول سازگاری گیاهان زراعی تحت تاثیر عوامل محیطی، واکنش گیاهانی به تنش های محیطی، توزیع جغرافیایی گیاهان زراعی براساس شرایط اقلیمی مختلف، اصول برنامه ریزی تناوبی برای محصولات زراعی.



## زراعت گیاهان داروئی و ادویه ای

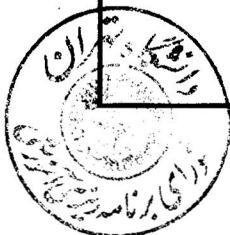
تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنباز : ندارد

سرفصل درس :

مقدمه - تاریخچه استفاده بشر از گیاهان داروئی و ادویه ای، اهمیت اقتصادی و داروئی این گیاهان، اکولوژی و طبقه بندی، بتانیکی و فیتوشیمیائی گیاهان داروئی و ادویه ای، روش‌های کشت، نگهداری و برداشت گیاهان داروئی و ادویه ای، راههای افزایش کمی و کیفی عملکرد محصول این گیاهان از طریق به زراعی، بررسی، امکان کشت مهمترین گیاهان داروئی و ادویه ای منطقه که بطور وحشی رشد مینمایند از قبیل گاوزبان، ترتجین، شیرخشت، پرسیاوشان، شیرین بیان، کتیرا، کاسنی، زیره، زعفران، گلپر، سماق و غیره.



## روش تحقیق

تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشنبه : ندارد

### سرفصل درس

تعریف یک سری اصطلاحات در روش تحقیق گروه های تحقیق - صفات محقق - ملاک بندی تحقیق از  
حيث نوع اجرای آن.

جنبه های مورد نظر در تدوین یک طرح تحقیقاتی

طرح مساله (انتخاب موضوع)

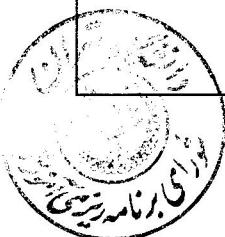
ملاک های مورد استفاده در انتخاب موضوع

چگونگی تهیه عنوان تحقیق

پیشینه تحقیق، اهداف پیشینه تحقیق، ضرورت تحقیق، هدف تحقیق، نظریه تحقیق، منشاء نظریه ها،  
روشهای نظریه سازی، فرضیه های ضرورت تحقیق، ملاک های تعیین فرضیه ها، ملاک های انتخاب  
فرضیه های خوب.

متغیرها، مشخصه های متغیرها، انواع متغیرها، مقایسه های اندازه گیری، روشهای گردآوری اطلاعات  
(پرسش نامه، مشاهده، مصاحبه، اندازه گیریها و ...) روشهای تحقیق (تاریخی، توصیفی و تجربی)  
شیوه های گردآوری داده ها: شمارش کامل ، نمونه گیری.

انواع روشهای نمونه گیری، حجم نمونه. تکنیکهای مزرعه و چگونگی ارائه نتایج تحقیق.



## اصول برنامه ریزی زراعی

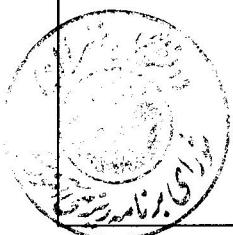
تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

پیشنبیاز: ندارد

### سرفصل درس:

- تجزیه و تحلیل وضعیت مدیریت سنتی و استفاده نامتعادل از امکانات: بررسی یک واحد با مدیریت سنتی و مطالعه ناهماهنگی بازده با نهاده ها - بررسی محصولات عمدۀ زراعی رایج در منطقه شامل: گندم، ذرت، چغندر قند، پنبه و صیفی کاری - مشکلات فرا راه این زراعتها، معایب و محسن آنها - مطالعه و برنامه ریزی یک طرح زراعت فرضی با استفاده از امکانات موجود.
- چگونگی تلفیق عوامل تولید شامل : چه ترکیبی از محصولات را باید کشت نمود - نوع آیش و تناب چگونه باشد - مناسب ترین وضعیت کارگر روزمزد چقدر می باشد (تناسب بین تعداد کارگر - ماشین آلات - نوع کشت) - برنامه کار و ماشین آلاتی که باید بکار گرفته شوند چیست؟ نوع منابع آب و هزینه تامین آن، محدودیتهای کمی و کیفی - نوع خاک و تناسب با نوع محصولات - میزان سرمایه در اختیار، نحوه تامین ، قیمت تمام شده - نیروی انسانی در اختیار و هزینه مربوطه.
- عوامل مورد توجه در تولید محصول: زمان مناسب تولید با توجه به دوره کاشت تا برداشت و عرضه محصول به بازار - هزینه تولید، میزان تقاضا، پیش بینی قیمت در آینده، بازاریابی ، نوسانات احتمالی بازار و قیمتها - موقعیت مزرعه، جاده، فاصله تا بازار فروش ، میزان اطلاعات مورد نیاز، تناسب کشت با نوع خاک و آب و شرایط اقلیمی منطقه، سیستم آبرسانی، قیمت تمام شده آب و هر یک از عوامل تولید - تعیین نسبت عوامل تولید (کار، زمین، سرمایه، آب) در جهت تقلیل هزینه ها و افزایش درآمدها، نقطه اپتیم تولید خط تراز در رابطه با میزان سطح زیر کشت (با در نظر گرفتن عوامل سرمایه، آب ، نیروی انسانی) از انواع محصولات.
- ارزیابی مقدماتی شرایط محلی و زراعی با استفاده از اطلاعات: هواشناسی - خاکشناسی - منابع آب - جامعه شناسی.
- تشخیص موائع و عوارض مزرعه بشرح: موائع آبی از نظر کمی و کیفی - موائع خاکی از نظر کیفی - موائع سرمایه ای - موائع نیروی انسانی - موائع بازار.
- برنامه ریزی و بودجه بندی : بررسی میزان عوامل مورد نیاز از جمله کود، بذر، سموم، نیروی کار و هزینه های مربوطه و بررسی لزوم تغییرات در عوامل مورد اشاره در فصول مختلف کار.



## اثر تنشهای محیطی بر گیاهان زراعی

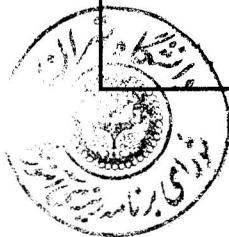
تعداد واحد : ۲

نوع واحد : نظری

پیشناز: فیزیولوژی گیاهی

نظری:

اهمیت تنشهای محیطی زنده و غیر زنده و گسترش آنها. تنש خشکی: اهمیت پدیده خشکی در جهان و ایران، روابط آبی گیاه ، عوامل ایجاد کننده محدودیت آبی، اندازه گیری کمبود آب در گیاه و وضعیت آب خاک ، اثر تنش خشکی بر فرآیندهای فیزیولوژیک (رشد، خصوصیات فراساختمانی، فتوسنتز، تنفس، متابولیسم نیتروژن و غیره)، ساز و کارهای حفاظتی مقاومت به خشکی. تنش شوری: اهمیت پدیده شوری در جهان و ایران، اثرات فیزیولوژیک شوری، اندازه گیری شوری خاک، ساز و کارهای مقاومت به شوری. تنش تشعشع: اثرات تشعشع بر فتوسنتز، حسگرهای فیزیولوژیکی، اثرات UV بر فرآیندهای بیولوژیک، تطابق با تشعشع بالا، ساز و کارهای فیزیولوژیک مقاومت به تشعشع بالا و UV. تنش حرارتی: اهمیت پدیده تنش حرارتی در جهان و ایران، عوامل فیزیکی تنظیم کننده دمای برگ، اثرات نامطلوب دمای بالا بر فرآیندهای زیستی (فتوسنتز خالص، تنفس، عمل غشاءها، آنزیمهای پروتئینها)، ساز و کارهای تعديل دما و مقابله با آن. تنش دمای پایین: سرما، اهمیت پدیده در جهان و ایران، راهکارهای مقابله با تنش سرمادگی. یخ زدگی: اهمیت پدیده در جهان و ایران فرایند تشکیل یخ، تطابق با یخ‌بندان، مکانیزم خسارت به گیاه، مکانیزم‌های مقاومت گیاه در مقابل یخ زدگی. تنش غرقابی (بی هوایی): اثرات نامطلوب بر فتوسنتز خالص و بالانس کربن، روابط آبی و غذایی در گیاه تحت تنش بی هوایی، ساز و کارهای سازش با شرایط غرقابی (اجتناب از طریق تنظیم انتشار گازها و تحمل از طریق تنظیم متابولیکی). تنش آلودگی هوا و خاک: اهمیت این پدیده در جهان و ایران، نقش صنعت و کشاورزی در آلودگی هوا، آب و خاک، انواع آلاینده‌ها، اثرات نامطلوب، آلاینده‌ها بر گیاه، ساز و کارهای مقاومت گیاه در برابر آلودگی.



## فیزیولوژی رشد و نمو

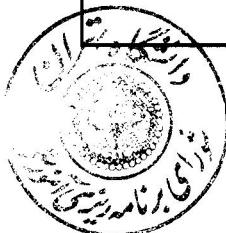
تعداد واحد : ۲

نوع واحد: نظری

پیشنبه: فیزیولوژی گیاهی

نظری:

رشد، نمو و تمایز، اساس بیوفیزیکی رشد سلول، رشد و دیواره سلولی (ساختار، سنتز و توسعه)، آنالیز کینتیک رشد، کنترل رشد و نمو (عوامل ژنتیکی، هورمونی و محیط). بیان ژن و انتقال پیام، هورمونهای گیاهی و مکانیزم عمل آنها، نور و مکانیزم عمل آن: واکنشهای مرتبط با فیتوکروم، واکنش به نورهای خیلی ضعیف، ضعیف و شدید، جنبه های مولکولی و سلولی نحوه عمل فیتوکروم، واکنش به نور آبی: رشد، خم شدن و طویل شدن ساقه، دریافت کننده نوری مرتبط با نور آبی. کنترل گلدهی: دریافت سینگال، نقش فیتوکروم، هورمونهای گلدهی. دما و فتوپریودیسم، سیگنال های بیوشیمیائی، دما و نمو گیاهی، بهاره سازی، فیزیولوژی پیری، پیری فرایندی برنامه ریزی شده و تحت کنترل ژنتیکی، مرگ برنامه ریزی شده سلول، فیزیولوژی جنسیت.



## جذب و متابولیسم عناصر غذائی

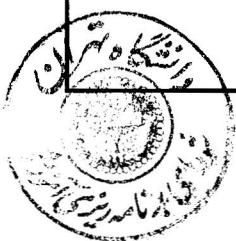
نوع واحد : نظری

تعداد واحد : ۲

پیشنباز: فیزیولوژی گیاهی

نظری:

عناصر غذائی معدنی و نقش های فیزیولوژیک آنها، مکانیزمهای جذب و انتقال: انتقال فعال و غیر فعال، عبور مواد از غشاء: پروتئین های ناقل در غشاء، انتقال فعال و پمپ های الکتروژنیک، ژن های شناسائی شده برای پروتئین های ناقل، پمپ های ATPase پلاسمالامائی و تونوپلاست، پروتئین های کanal و تنظیم آنها، انتقال طولانی مسیر عناصر غذائی در آوند و اهمیت نسبی فلورم و زایلم. نیتروژن: چرخه نیتروژن، ثابتیت بیولوژیک، جنبه های فیزیولوژیک و ژنتیکی ثابتیت ازت، آسیمیلاسیون آمونیوم. آسیمیلاسیون سولفور، فسفات و کاتیون ها. عناصر غذائی معدنی و عملکرد: سطح برگ، فتوسنتر، روابط منبع - مخزن. جذب و آزادسازی عناصر غذائی بوسیله برگها، اثر عوامل درونی و بیرونی بر رشد و نمو ریشه. همزیستی های ریشه با میکروبها و جذب عناصر غذائی، انتقال مجدد مواد معدنی.



## اصول بیوتکنولوژی گیاهی

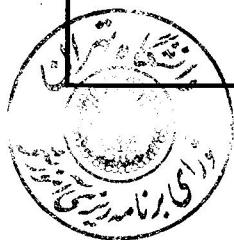
تعداد واحد: ۲

نوع واحد: نظری

پیشناز: پیوشیمی

سرفصل درس:

کاربرد مارکرهای مولکولی در ژنتیک و اصلاح نباتات، بررسی تنوع ژنتیکی در گیاهان، گروه بندی کلاستر و تعیین رابطه فیلوژنی، مارکرهای ایزوژایمی، تعیین کیفیت غلات و حبوبات با بررسی الگوی پرتوئین ذخیره ای (گلیادین، گلوتنین، زئین، فازئولین ....) تکنیک RFLP و کاربرد آن، تشخیص الگوی باندها، تکنیک RAPD



- 1- Wheeler, D. J. B., Jacobs, S. W. L and Norton, B.E (2001). Ecology and adaptation of agricultural Plants. NEE publishing Unit, Australia
- 2- Pessarakli, M. (2002). Plant and crop physiology. Marcel Dekker AG. USA.
- 3- Duke, S. O. (1985). Weed physiology, Herbicide physiology. CRC Press.
- 4- Black, M. and Bewley, D. (200). Seed technology and its Biological Basis. CRC Press.
- 5- Loomis, R. S. and Connor, D. J. (1999).Crop ecology Cambridge University Press.
- 6- Hoshmand, A. Z. (1998). Statistical methods for Agricultural Sciences. Timber Press.
- 7- Plaster, E. (2000). Soil science and management. CRC Press.
- 8- Van Doren, D. M. (1982). Crop production demands and the conservation of soil resources. Ohio Agricultural press.
- 9- Tcheknavarian,A. (1992). Medicinal and aromatic plants for industrial development. Phormaceutical industries.
- 10- Kumar, R. (1999) Research methodology : A step by step guide for beginners. SAGE Publications.
- 11- Kassam, A. H, Van Velthuizen, H. T. and Fischer, G. W. (1995). Agro- ecological assessment for agricultural development and Planning. F. A. O.
- 12- Lerner, H. R. (1999). Plant responses to environmental stresses. Marcel Dekker.

